

KOO TSIO ÑA KUNKAA NIVI NÀ KÁ'AN IIN SÀ'AN

Ña tsiniñu'u koo takua skanta nà ra koo tsio ña kunkaa nivi nà ka'an iin sà'an nùu tyuun ña Tsáki Nivi Ñuu Nà, ña tyikuaa ná Koo Kivi Ki'vi Nà Kukumi Nà Tyuun Ñuu kua 2023-2024 tsi 2024-2025, sani tatu kaskanta tuku nà tatu nteta ntyi ka ña yée tyikuaa nà.

Tu'un ña tsiniñu'u koo ra kuu ki'vi nà ká'an iin sà'an tya nùu kua partido políticos locales a nacionales tsiniñu'u tsai, ta kua ña yée tutù kákúu kua ne'le tu'un yo'o nùu OPLE Veracruz, tya kunkantsitsa nà tu'un yo'o ná koo kivi kakintyaa nà mee nà tatu kuni nà ki'vi nà kukumi nà tyuun tatu ná kaki nivi nà ná kitsaa Procesos Electorales 2023-2024 tsi 2024-2025, tsi ntyi ka tyuun nteta kasa'a nà ra ne'le ini nà tatu tsiniñu'u kuntaa iin tu'un. Kua tu'un ña tsiniñu'u koo yo'o tya kua'i ityi ña kua partidos políticos tsi nùu iin ke'en ta'an kua ño'o tya ná kaki koyi:

- Nivi nà kúmi iin sà'an
- Nivi nà ntitya'an
- Kua nivi tsaa
- Nivi iin LGBTTTIQA+
- Nà kú'u ra nkúu ka ntuva'a nà Discapacidad permanente

- Tu'un ña tsiniñu'u koo tya nùu kua nà tsáki iin nivi kuntakua'a nà ña, sù nùu ta iin iin nà.
- Ii nà ra kuntakunkaa nà tsio nivi nà ntsáki ña tsà'a ña ni ká'an nà ña yée ñuu nà (tono inùu ñuu nà) a nixi ka ntàtù'u nà tsi nivi nà tsáki ña.

Tu'un koo tsio tsà'a nivi nà kúmi iin sà'an

- Sátu'va nà Proceso Electoral Local 2023-2024 takua koo Diputaciones ki'vi nà tsio Mayoría Relativa

- Kua nivi nà kúmi partidos políticos a nùu ntútúku ke'en ta'an kua ño'o tya tsiniñu'u kaki koyi nà kunkaa kii diputaciones tsio Mayoría Relativa nùu ntututu kua Xini Ñuu tono kíkúu Tantoyuca, Papantla tsi Zongolica.

- Sátu'va nà Proceso Electoral 2024-2025 Kukumi nà tyuun Xini Ñuu

- Ta kua Xini Ñuu nùu ntyo nivi nà ká'an iin sà'an vi'i ka sù 80% nà, kaki kua nà ta nivi ta nivi nà nùu tyuun kuntsa'nu Xini Ñuu a Sindicatura.

No.	Municipio	Porcentaje de Población Indígena
1	Tlaquilpa	99.2 %
2	Magdalena	99.0 %
3	Mecatlán	98.7 %
4	Astacinga	98.6 %
5	Filomeno Mata	98.5 %
6	Tehuipango	98.5 %
7	Texhuacán	98.2 %
8	Mixtla de Altamirano	98.2 %
9	Zozocolco de Hidalgo	98.0 %
10	Los Reyes	97.9 %
11	Chumatlán	97.9 %
12	Tequila	97.6 %
13	Xoxocotla	97.5 %
14	Atlahuilco	97.4 %
15	Texcatepec	97.3 %
16	Soledad Atzompa	97.2 %
17	Soteapan	96.8 %
18	Coxquihui	96.5 %
19	Pajapan	96.2 %
20	Zontecomatlán de López y Fuentes	95.6 %
21	San Andrés Tenejapan	95.2 %
22	Coahuatlán	95.2 %
23	Tatahuicapan de Juárez	94.8 %
24	Zongolica	94.7 %
25	Ixcatepec	94.7 %
26	Ilamatlán	94.3 %
27	Mecayapan	94.0 %
28	Coyutla	93.6 %

No.	Municipio	Porcentaje de Población Indígena
29	Benito Juárez	93.5 %
30	Chiconamel	93.5 %
31	Santiago Sochiapan	93.4 %
32	Chicontepec	92.9 %
33	Ixhuatlán de Madero	85.8 %
34	Uxpanapa	83.6 %
35	Coetzala	83.3 %
36	Espinal	82.2 %
37	Tlilapan	82.0 %
38	Zaragoza	81.8 %
39	Citlaltépetl	80.2 %

- Ta kua Xini Ñuu nùu ntyo kuaa 60% tsi 80% tya tsiniñu'u kaki nà kua nà kintoo nùu tyuun kuntsa'nu Xini Ñuu tsi Sindicatura.

No.	Municipio	Porcentaje de Población Indígena
1	Papantla	75.5 %
2	Oteapan	75.3 %
3	Tantoyuca	72.3 %
4	Chalma	71.7 %
5	Chontla	71.0 %
6	Rafael Delgado	68.3 %
7	Naranjal	66.3 %
8	Tepetzintla	65.9 %
9	Playa Vicente	63.4 %
10	Cazones de Herrera	63.2 %
11	Tlachichilco	60.9 %

Iin tu'un ntika'nu ni

Nixi kua ña ká'an nà ña nivi nà iin ñuu kúmi iin sà'an kúu nà: a) Iin nivi ñuu kúu nà, b) Ni kàku nà ñuu, c) Ká'an nà iin sà'an ñuu nà, d) Se'le nivi nà ntsikà an iin sà'an kúu nà, tsi kua sava ka ña ntatu'lun nà.

- Nùu nti'i so kua tyuun ña kukumi nà tya ntutsa ntakua'a nà tutù ña ka'an ña nivi nà iin ñuu nùu ntyo nà ká'an iin sà'an kúu nà, iin nà kúmi tyuun ñuu kua kua'i, tono kíkúuu:

- Nùu ntútútu nivi ñuu,
- Nùu ntútútu nà kúmi tyuun ñuu,
- Nà kúmi tyuun ñuu (delegaciones, agentes, comisarías, jefaturas de tenencia, autoridades de paraje o ayudantías),
- Nà kúmi tyuun tsà'a ñu'u ñuu (comunales o ejidales),
- Ná iin Consejo Consultivo Estatal takua koo Desarrollo Integral kua Pueblos tsi Comunidades Indígenas ñuu Veracruz, tono katyi nùu Ley ña Derechos tsi Culturas Indígenas ña Estado Veracruz ña Ignacio de la Llave.
- Tatu koo nà kúmi tyuun ñuu, a kua nà ínkaa tsà'a ñu'u ñuu, nà kua'a iin tutù ña nivi nà ñuu nùu ntyo nà ká'an iin sà'an kúu nà, a tatu kuè kuni so nà kua'a nà tutù ka, tya kúu ntututu kuaa u'un ta'an nà ra kua'a nà tutù nùu nà tsiniñu'i.

- Nùu nti'i ni nùu ki'vi nà, tya ntutsa inùu ni kunkaa kua nà ña'a tsi kua tyà tyà, ña tsiniñu'u ña kua nà ni kivi sà'a nà ntyikàa nà tya kua kunkaa tani nà ña'a a tani kua tyà tyà.